

Google je wijs!

over informatievaardigheden in het onderwijs

Jaap Walhout

Centre for Learning Sciences and Technologies

Open Universiteit

celstec.org

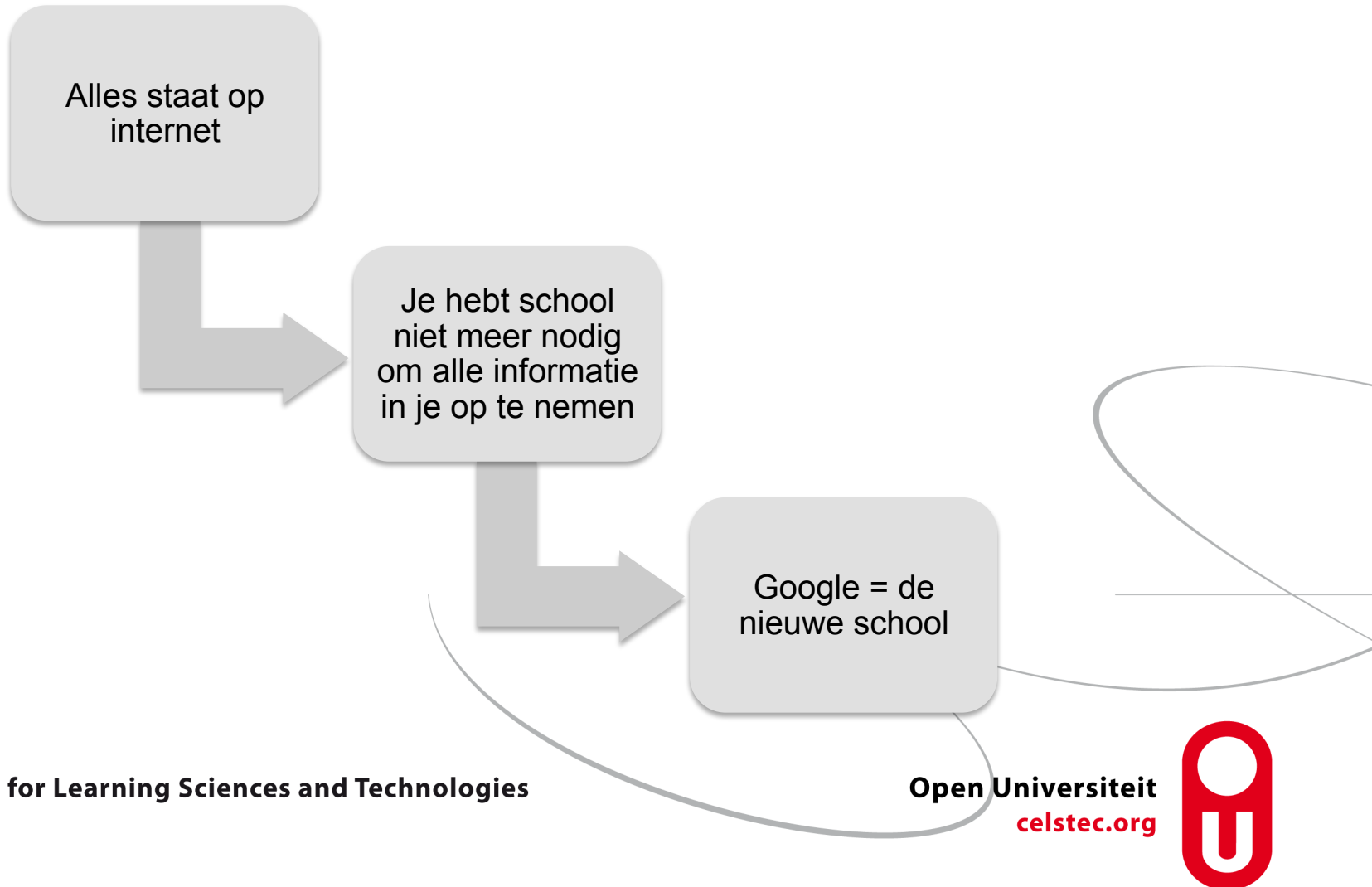

Overzicht

- “Ik hoef niet naar school, want ik google.”
- Van proces naar product
- Omgaan met bronnen
- “Deze website is te wit, het is net een ziekenhuis.”
- “Ik weet precies wat ik doe, want ik gebruik Google heel vaak.”
- “Met alleen Google trucjes kom je er niet.”

“Ik hoef niet naar school, want ik google.”

Belang van informatievaardigheden

vk.nl

NIEUWS OPINIE BLOGS CULTUUR SPORT ECONOMIE REIZEN

BINNENLAND | POLITIEK | BUITENLAND | [INTERNET & MEDIA](#) | WETENSCHAP & GEZONDH

'Jongeren kunnen niet internetten'

ANP – 04/10/10, 16:24

Jongeren tussen de 12 en 18 jaar zijn minder handig op internet dan gedacht. Zij maken veel fouten, doordat ze ongeduldig zijn en slecht lezen.

Dat blijkt uit een maandag gepubliceerd onderzoek van Digivaardig & Digibewust, een samenwerkingsverband tussen overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties.

Simpele zoekopdrachten

Jongeren vinden zelf dat ze erg handig zijn op internet. Uit het onderzoek blijkt echter dat ze simpele zoekopdrachten, zoals het vinden van een passend abonnement voor hun mobiele telefoon, vaak zonder succes uitvoeren.

Jongeren zijn erg ongeduldig, waardoor ze niet goed kijken naar de geboden informatie.

EXTRA

ARTIKEL:

- [Cabined](#)
- [De gids](#)
- [Games](#)

MEER OVER

Belang van informatievaardigheden

TECH / INTERNET

Di 23 november 2010. Het laatste nieuws het eerst op nu.nl

- Voorpagina
- Algemeen ▶
- Economie
- Sport
- Tech ▼
- Internet**
- Gadgets
- Games
- Achterklap
- Opmerkelijk
- Beurs
- Wetenschap
- ultuur en Media ▶
- Werk en Privé
- Gezondheid
- Lifestyle
- Auto

'Jongeren beoordelen internet niet kritisch'

Uitgegeven: 22 juli 2010 12:31

Laatst gewijzigd: 22 juli 2010 19:56

AMSTERDAM - Jongeren laten vaak na informatie op internet kritisch te beoordelen. Ze zijn zich er onvoldoende van bewust dat gegevens op het web niet altijd even betrouwbaar zijn en nemen informatie snel voor waar aan.

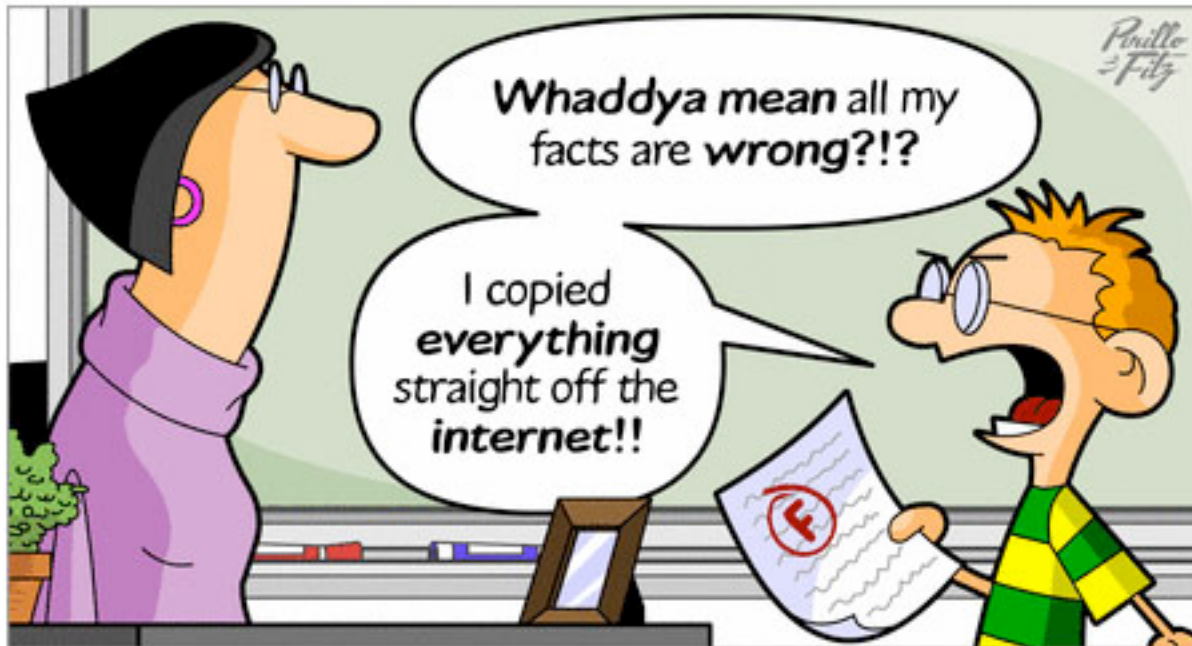

De kinderen vinden het vooral belangrijk om snel antwoord te vinden op een vraag.

Dat blijkt uit een donderdag gepubliceerd onderzoek van het onderzoeksbureau Dialogic in opdracht

Belang van informatievaardigheden

Belang van informatievaardigheden

Wo 29 september 2010. Het laatste nieuws het eerst op nu.nl

Voorpagina
Algemeen ▶
Economie
Sport
Tech ▼
Internet
Gadgets
Games

Achterklap
Opmerkelijk
Beurs
Wetenschap
Cultuur ▶
Werk en Privé
Gezondheid
Lifestyle
Auto
Column
Weer
Verkeer

Tech / Internet

Advocaten worstelen met digitale informatie

Uitgegeven: 28 september 2010 16:38

Laatst gewijzigd: 28 september 2010 17:43

AMSTERDAM – Advocaten worstelen met het beheren van de enorme hoeveelheid aan digitale informatie. In sommige gevallen resulteren de problemen zelfs in vertraging of het verlies van zaken.

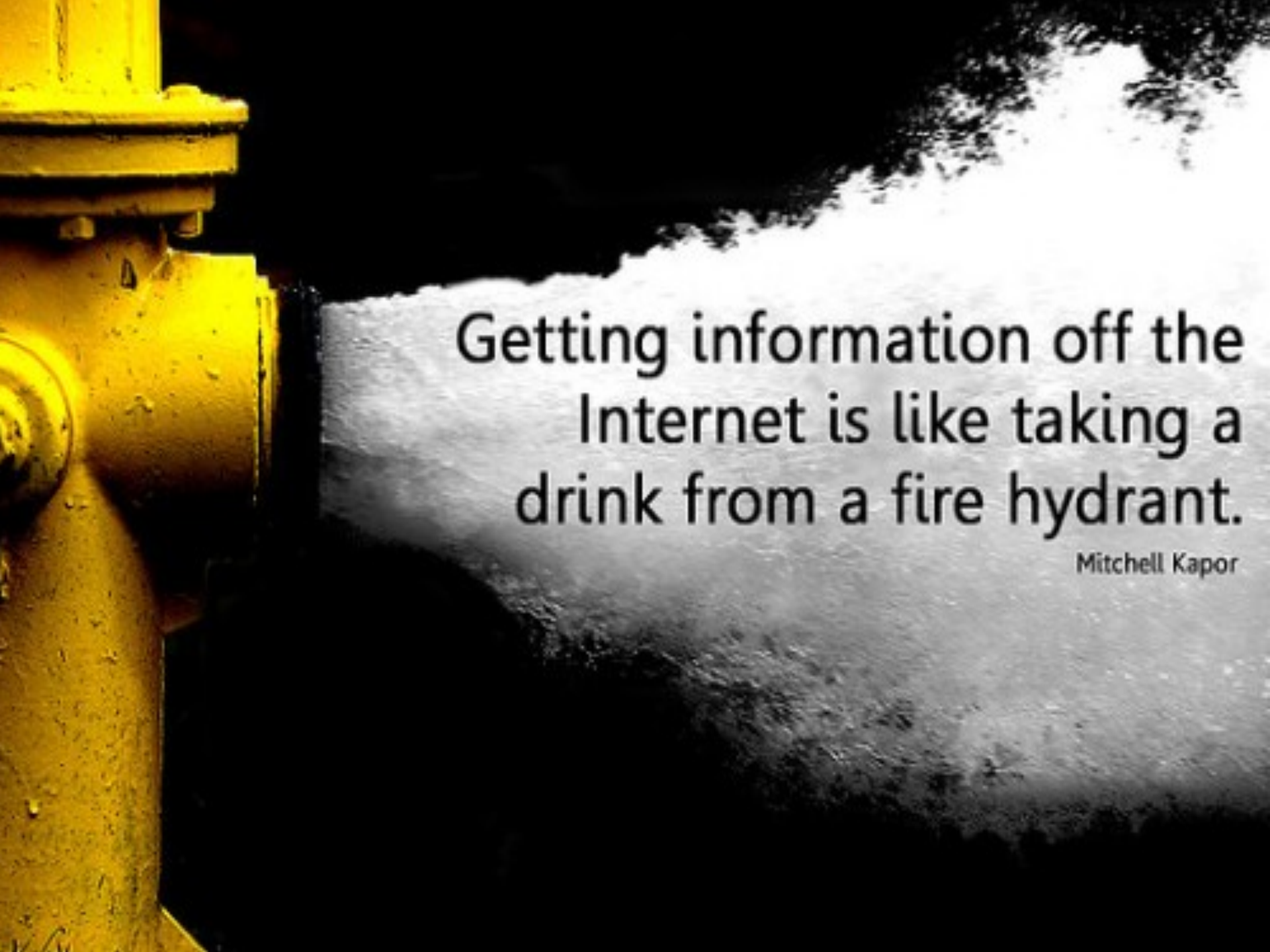
© Thinkstock

Dat blijkt uit onderzoek van Symantec onder vijfduizend advocaten uit tien verschillende landen, waaronder vijfhonderd uit Nederland.

De respondenten geven aan in de afgelopen twee jaar ofwel een zaak te hebben verloren, vertraging in een zaak te hebben opgelopen of door een gerechtshof een strafmaatregel

A close-up photograph of a yellow fire hydrant on the left side of the frame. A powerful, wide spray of white water is being discharged from the side of the hydrant, extending towards the right. The background is a solid, deep black, which makes the bright yellow of the hydrant and the white of the water stand out. The water spray has a textured, turbulent appearance.

Getting information off the
Internet is like taking a
drink from a fire hydrant.

Mitchell Kapor

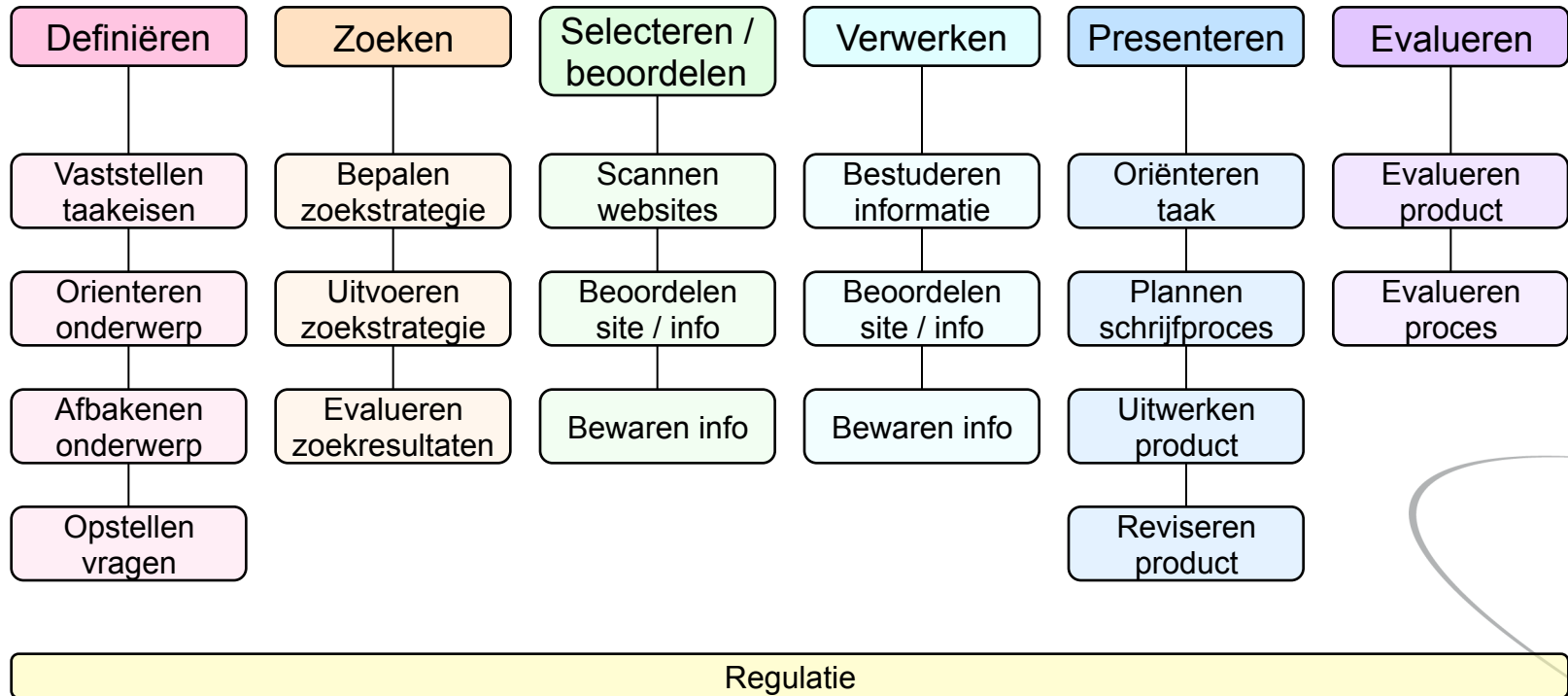
Van proces naar product

Opdracht

Welke stappen zijn van belang (oftewel: moeten doorlopen worden) bij een opdracht waarbij je informatie moet zoeken op internet?

Informatievaardigheden

Het eindproduct

Opdracht

Hoe ziet een goede opbouw van een verslag eruit?

Het eindproduct

INHOUD	OPBOUW
Onderwerp omschrijven en inkaderen	Hoofdstuk 1: Inleiding
Hoofdvraag beschrijven	Hoofdstuk 1: Inleiding
Deelvragen beschrijven	Hoofdstuk 1: Inleiding
Antwoord op deelvraag 1	Hoofdstuk 2: (Inhoudelijke titel)
Antwoord op deelvraag 2	Hoofdstuk 3: (Inhoudelijke titel)
Antwoord op deelvraag 3	Hoofdstuk 4: (Inhoudelijke titel)
Antwoord op deelvraag	Hoofdstuk 5: (Inhoudelijke titel)
Terugkoppelen van de deelvragen naar de hoofdvraag	Hoofdstuk 6: Conclusie
Bronvermelding	Bronnen

Omgaan met bronnen

- Wat is plagiaat?
- En hoe ga je om met plaatjes/afbeeldingen?
- Ctrl-C & Ctrl-V => alleen met de juiste bronvermelding!

Omgaan met bronnen: bronvermelding

The screenshot shows a news article from vk.nl. A blue bar at the top contains the vk.nl logo. Below it is a navigation bar with categories: NIEUWS, OPINIE, BLOGS, CULTUUR, SPORT, ECONOMIE, REIZEN. A secondary navigation bar lists: BINNENLAND, POLITIEK, BUITENLAND, INTERNET & MEDIA, WETENSCHAP & GEZONDH. The article title is "'Jongeren kunnen niet internetten'". The byline is "ANP - 04/10/10, 16:24". The lead paragraph states: "Jongeren tussen de 12 en 18 jaar zijn minder handig op internet dan gedacht. Zij maken veel fouten, doordat ze ongeduldig zijn en slecht lezen." The first body paragraph says: "Dat blijkt uit een maandag gepubliceerd onderzoek van Digivaardig & Digibewust, een samenwerkingsverband tussen overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties." A sub-header "Simpel zoekopdrachten" is followed by a paragraph: "Jongeren vinden zelf dat ze erg handig zijn op internet. Uit het onderzoek blijkt echter dat ze simpele zoekopdrachten, zoals het vinden van een passend abonnement voor hun mobiele telefoon, vaak zonder succes uitvoeren." The final paragraph reads: "Jongeren zijn erg ongeduldig, waardoor ze niet goed kijken naar de geboden informatie." On the right side, there is a sidebar with the heading "EXTRA" and a list of links: "ARTIKEL:", "• Cabined", "• De gids", "• Games:", and "MEER OVER".

vk.nl

NIEUWS OPINIE BLOGS CULTUUR SPORT ECONOMIE REIZEN

BINNENLAND | POLITIEK | BUITENLAND | [INTERNET & MEDIA](#) | WETENSCHAP & GEZONDH

'Jongeren kunnen niet internetten'

ANP - 04/10/10, 16:24

Jongeren tussen de 12 en 18 jaar zijn minder handig op internet dan gedacht. Zij maken veel fouten, doordat ze ongeduldig zijn en slecht lezen.

Dat blijkt uit een maandag gepubliceerd onderzoek van Digivaardig & Digibewust, een samenwerkingsverband tussen overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties.

Simpel zoekopdrachten

Jongeren vinden zelf dat ze erg handig zijn op internet. Uit het onderzoek blijkt echter dat ze simpele zoekopdrachten, zoals het vinden van een passend abonnement voor hun mobiele telefoon, vaak zonder succes uitvoeren.

Jongeren zijn erg ongeduldig, waardoor ze niet goed kijken naar de geboden informatie.

EXTRA

ARTIKEL:

- [Cabined](#)
- [De gids](#)
- [Games](#)

MEER OVER

Omgaan met bronnen: bronvermelding

1. Jongeren kunnen niet internetten, Volkskrant, 2010
2. ANP. *Jongeren kunnen niet internetten*. Volkskrant. Geraadpleegd op 5 oktober 2010, <http://www.volkskrant.nl/nieuws/jongerenkunnennietinternetten.htm>
3. Volkskrant, Jongeren kunnen niet internetten, 2010.
4. Volkskrant (2010). *Jongeren kunnen niet internetten*. Geraadpleegd op 5 oktober 2010, <http://www.volkskrant.nl/nieuws/jongerenkunnennietinternetten.htm>
5. Jongeren kunnen niet internetten, Volkskrant, 4 oktober 2010, <http://www.volkskrant.nl/nieuws/jongerenkunnennietinternetten.htm>

Deze website is te wit, het is net een ziekenhuis

- Beoordelen van bronnen op internet
- Casussen
  - Benzineprijzen
  - Immigratie
  - Schade film industrie door illegaal downloaden
  - Mexicaanse griep
  - Politieke partijen

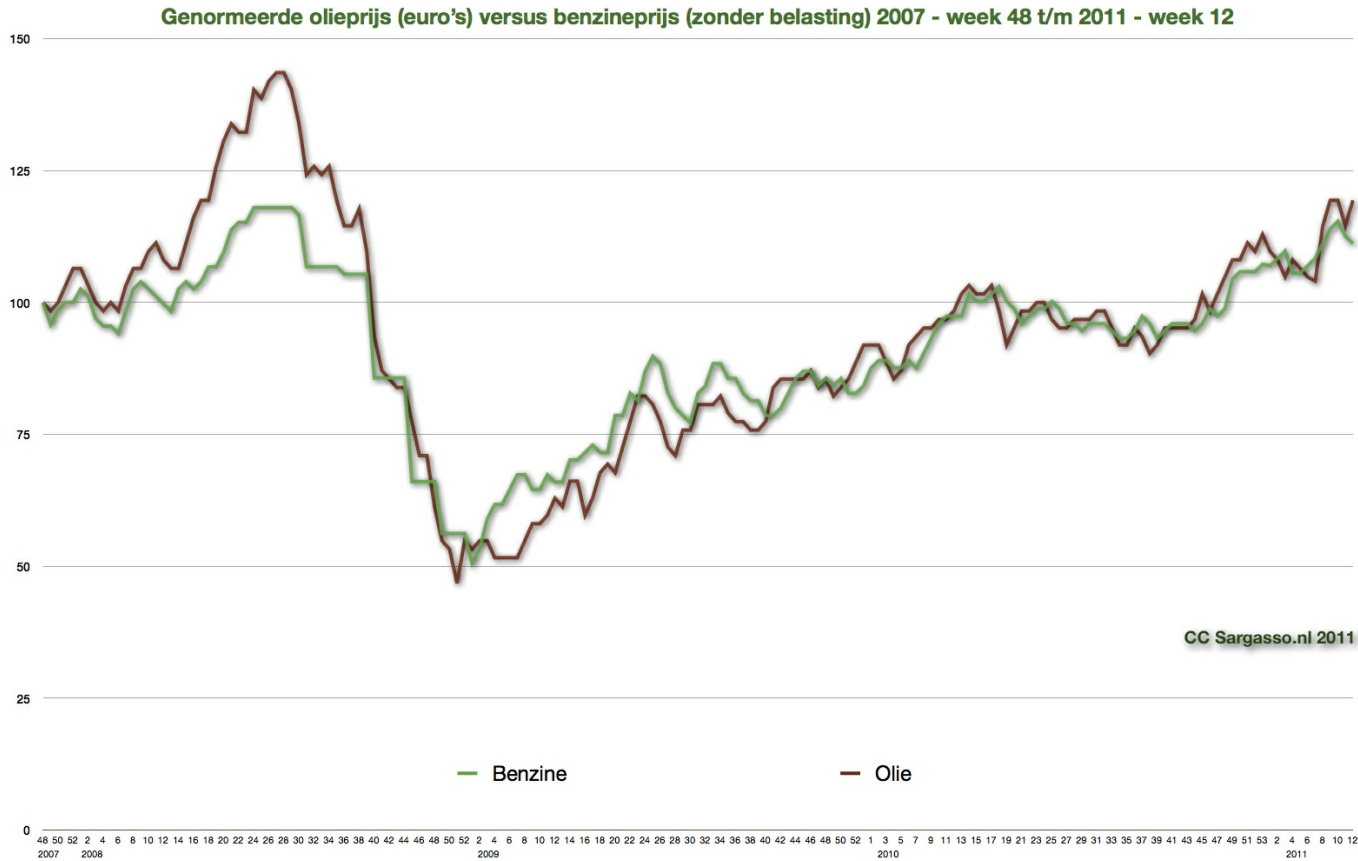

Casus: benzineprijzen

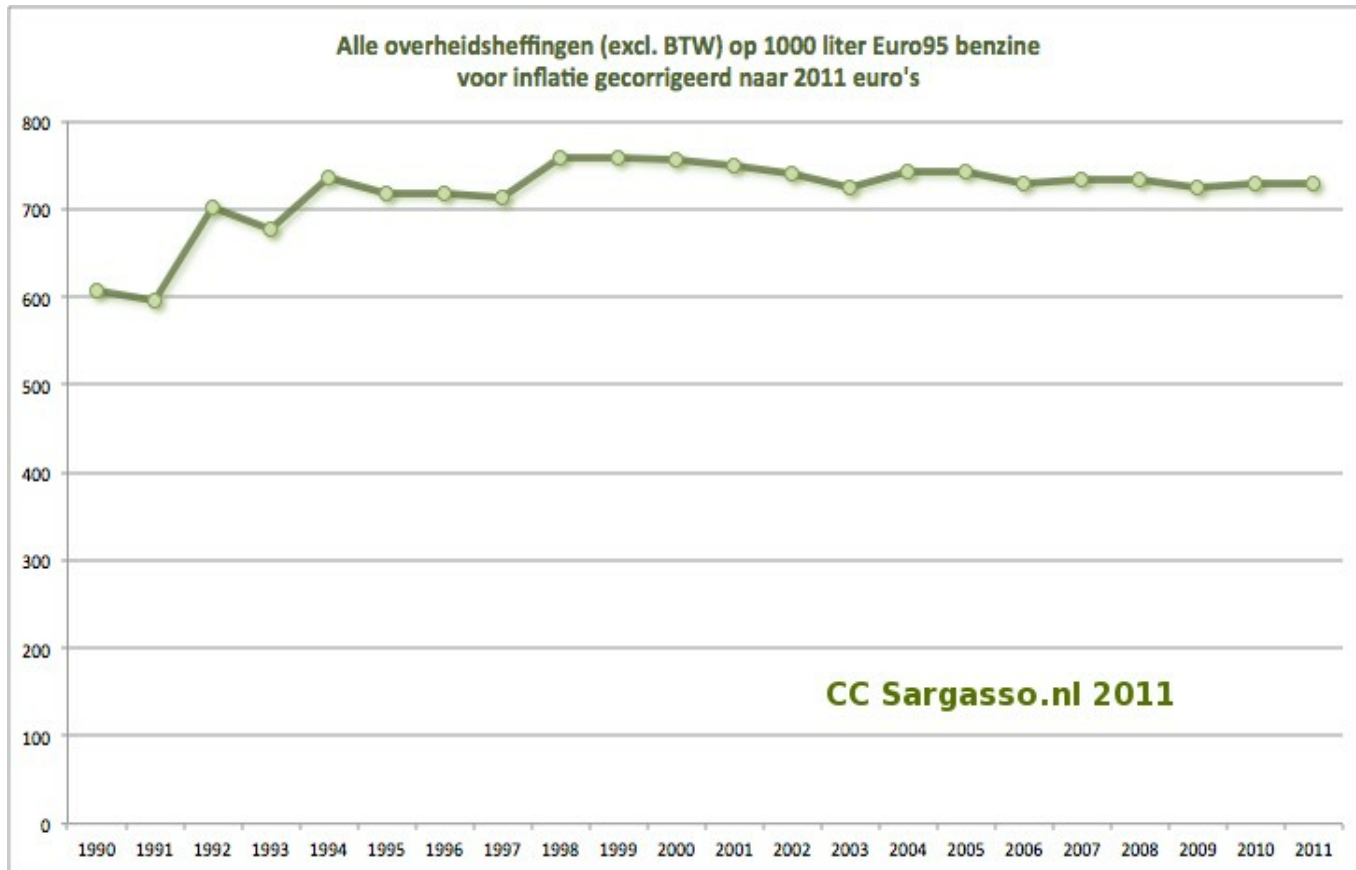
- Als de olieprijs stijgt, stijgt de benzineprijs dan ook?
- Als de olieprijs daalt, daalt de benzine prijs dan ook?

Casus: benzineprijzen

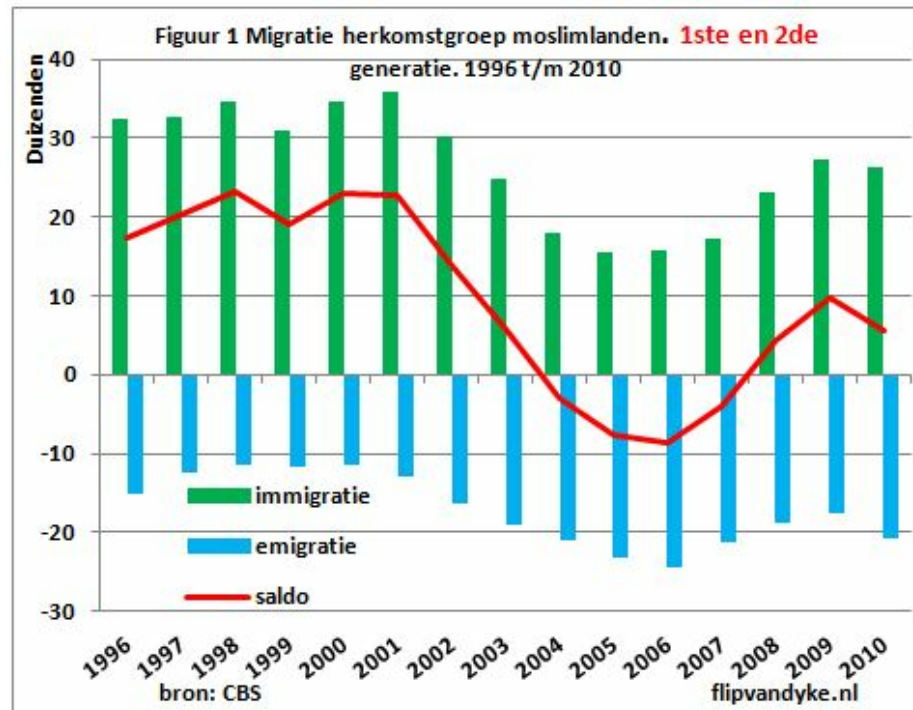

Casus: benzineprijzen

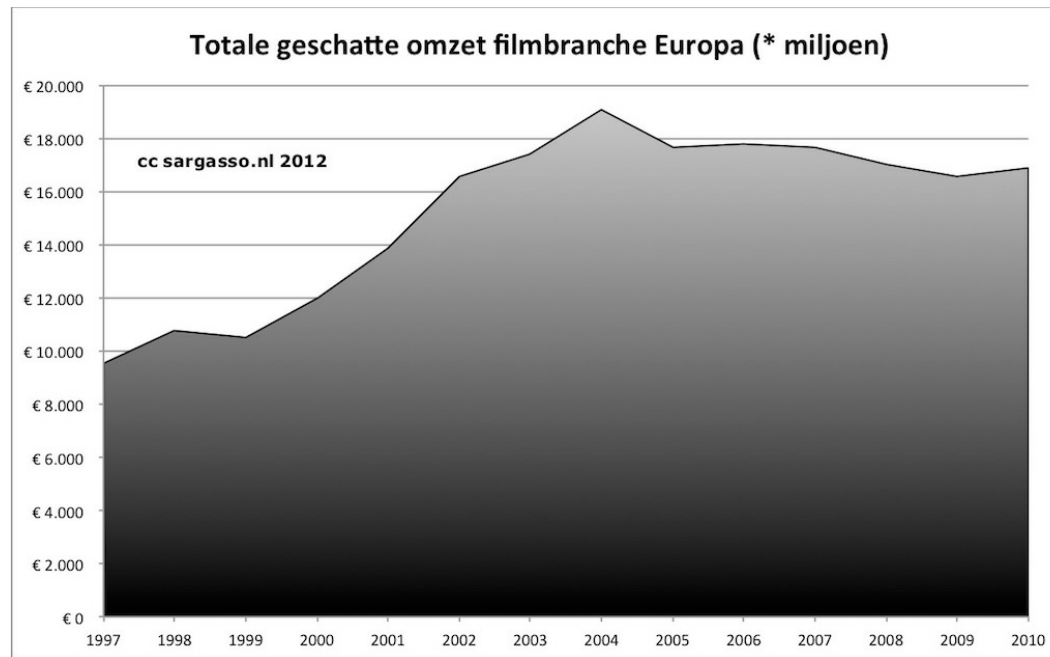
Casus: Immigratie

- Hoe groot is de massa-immigratie uit moslimlanden?

Casus: Illegaal downloaden

- Hoe groot is de schade van illegaal downloaden voor de muziek- en filmindustrie?

Casus: Mexicaanse griep

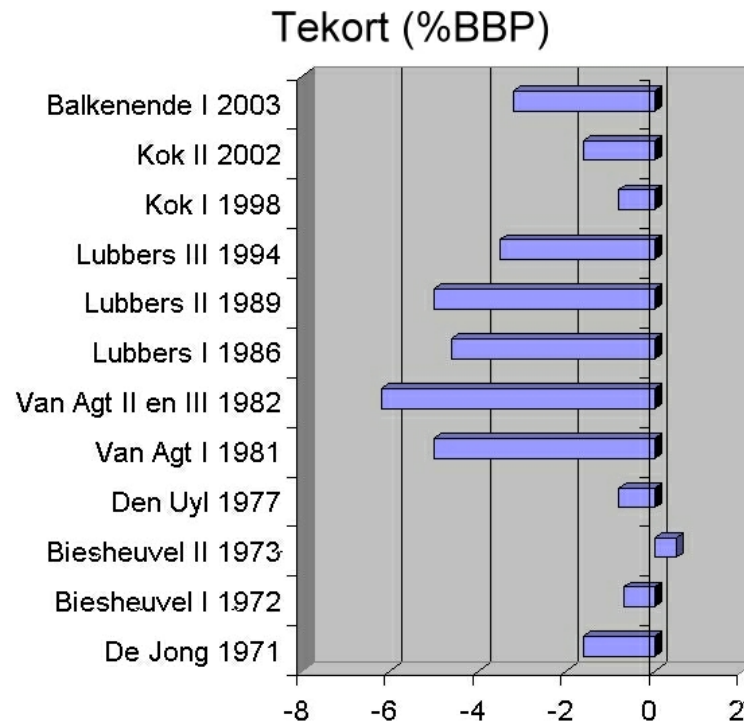
- Zijn de stoffen in het griepvaccin levensgevaarlijk?
- Squaleen autoimmuun ziekten
- Aluminiumverbindingen Alzheimer / ADHD
- Thiomersal hersenschade en autisme

Casus: Politieke partijen

- Welke politieke partij heeft het grootste gat in z'n hand?

© 2005 - www.sargasso.nl

Bronnen beoordelen

Hoe ontstaan deze mythes?

Framing

Beoordelingscriteria

Bruikbaar?

Connectie met de taak
Publiek
Versheid
Uiterlijk

Verifieerbaar?

Auteur
Referenties
Overeenkomst met andere bronnen

Betrouwbaar?

Betrouwbare organisatie?
Primaire bron?
Doel
Soort website

Beoordelingscriteria

- Wie?
- Wat?
- Waar?
- Wanneer?
- Waarom?
- Hoe?

Ik weet precies wat ik doe, want ik gebruik Google heel vaak

- Ik kook vaak een ei, dus ik ben een goede kok.
- Instrumenteel vaardig ⇔ strategisch vaardig

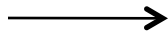
Beïnvloedende factoren

Individuele factoren

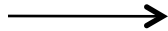
Taalvaardigheid
Voorkennis
Bekendheid met taakcontext
Opvattingen over kennis
Geloof ⇔ weten

Context factoren

Vraagstelling
Aanwijzingen
Taakcondities

Bron factoren

Hoeveelheid en type
informatie
Toegangsmogelijkheden

Met alleen Google trucjes kom je er niet

Opdracht

Welke manieren/trucs ken je om een zoekopdracht te verfijnen?

Zoek operatoren (1)

- + => verbatim of “woord”   exacte woorden
- “aanhalingstekens gebruiken”   exacte (deel van een) zin
- zoeken met –minteken   uitsluiten van termen
- filetype:ppt   specifieke bestanden
- 10 ... 20   binnen een cijferreeks
- site:nu.nl   binnen een website
- “* * uitvinder van de radio”   woorden in laten vullen

Zoek operatoren (2)

- allintitle: alleen in de titel zoeken
- intitle: in de titel zoeken
- inurl: onderdeel van de link
- cache: zoeken in het (recente) verleden
- OR of |: het één of het ander
- link:www.website.nl verwijzingen naar een webpagina
- allintext: woorden in de tekst

Denk in antwoorden

- Geen vragen stellen!
- Hoe ziet de tekst er waarschijnlijk uit?
- Probeer te voorspellen!
- Staat het misschien in een bepaald type bestand?
- Speel met synoniemen

Terugblik op vanochtend

- Beelddenker
- Digital natives ⇔ digital immigrants
- Wikipedia

Contact

E-mail: jaap.walhout@ou.nl

Twitter: [@jaap_w](https://twitter.com/jaap_w)

Centre for Learning Sciences and Technologies

Open Universiteit
celstec.org

